

GJØVIK KOMMUNE

Strategisk tiltaksplan for Biri

“Stedsutviklingstiltak skal øke tettstedenes attraktivitet – og på denne måten stimulere til økt bosetting og næringsetableringer, og et mer livskraftig nærmiljø”

Innhold

Bakgrunn og mål	3
Nøkkelinfo	3
Muligheter for utvikling	3
Lokaldemokrati og samarbeid i stedsutviklingen	4
Planens innsatsområder	4
OMDØMME og MARKEDSFØRING	5
BOLIG	6
BARN og UNGE	7
SENTRUM	8
NÆRING	9
ET ALDERSVENNLIG BIRI	10
INFRASTRUKTUR og E6	11
NÆRMILJØTILTAK	12

Bakgrunn og mål

Kommunestyret vedtok i 2017 at det skulle utarbeides strategiske tiltaksplaner for stedsutvikling i Hunndalen, Biri og Snertingdal. Tiltaksplanen for stedsutvikling i Hunndalen plan ble vedtatt i 2019. Planarbeidet for Biri startet vårhalvåret 2021, og vedtas i februar 2022. Plan for Snertingdal er på agendaen for 2022.

Byen og tettstedene er viktig for kommunens utvikling - og er viktige møteplasser for befolkningen. Stedsutviklingstiltak skal øke tettstedenes attraktivitet – og slik stimulere til økt bosetting og næringsetableringer, og et mer livskraftig nærmiljø. Stedsutviklingen skal gjennomføres i dialog og samarbeid med lokalbefolkningen. Kommunen vil planlegge og gjennomføre tiltak som bygger på lokalkunnskap, og som bidrar til økt lokal trivsel.

30387

Innbyggere i Gjøvik

3179

Innbyggere i Biri, Birstrand og Redalen

Nøkkelinfo

- Vel 1.600 personer er bosatt i sentrumsområdet på Biri. Rundt 3.200 personer sokner til det tidligere kommunesenteret.
- Nær 50 bedrifter/selskaper er lokalisert på Biri, med 720 ansatte. 13 bedrifter har over 20 ansatte – to av dem har hver over 100 ansatte. I tillegg kommer en rekke enkeltmannsforetak og virksomheter, samt virksomhet og ansatte innen offentlig sektor.
- Biri er et nasjonalt (og internasjonalt) kompetansesenter for skognæringen - med Skogplanter Øst-Norge på Biri planteskole
- Unike og store bedrifter og virksomheter er lokalisert på Biri: Madshus skifabrikk - den eneste skifabrikken i Norge, med teknologisk innovasjon og Biri travbane - den viktigste travbanen i Innlandet («rekordbanen»).

Muligheter for utvikling

Biri ligger vakkert til ved Mjøsa nær Mjøsbrua - sentral plassert i Mjøsbyen - med relativt korte avstander til både Gjøvik, Lillehammer og Hamar; de store byene rundt Mjøsa. Rett over Mjøsbrua ligger Moelv – med jernbaneforbindelser nord-sør. Der er det også foreløpig vedtak om å plassere nytt hovedsykehus for Innlandet. Denne etableringen vil gi regionale ringvirkninger og medføre økt behov lokalt for boliger, tjenester og servicefunksjoner. Videre mulighet for næringsutvikling og etablering av nye arbeidsplasser.

Dette gir muligheter for vekst og lokal stedsutvikling ikke bare på Moelv, men også på vestsiden av Mjøsbrua. Biri ligger midt i kjernen av det felles bo- og arbeidsmarkedet som er

under utvikling rundt Mjøsa. Utbygging av E6 og rv 4 mellom Mjøsbrua og Gjøvik, og videre sørover, ytterligere forsterker den attraktivitet og de utviklingsmuligheter som Biri har som tettsted. Biri er eneste område i Gjøvik som ligger ved E6. Beliggenheten er attraktiv mht. lokalisering av både lokal og regional næringsvirksomhet - tett ved E6 og nær jernbane.

Biri er et sted Gjøvik kommune vil satse på. Det kommer til uttrykk gjennom kommuneplanens hovedprioriteringer, utpekte av innsatsområder og tilhørende arealstrategier. De faglige vurderinger, strategier og prioriteringer som ligger i kommuneplanens samfunnsdel, viser Biri som et prioritert sted for stedsutvikling - med tilrettelegging av boligområder og næringstomter.

Lokaldemokrati og samarbeid i stedsutviklingen

Stedsutviklingen på Biri er et samarbeid mellom innbyggere, næringsliv, frivillige og kommunen.

Det er gjennomført digitale undersøkelser, egen nettside for informasjon og innspill, workshops med stedsutviklingstemaer, utstilling med temaer fra stedsutviklingen, fotokonkurranse "det beste med Biri", informasjon og saker i Biriavisa, innbyggerpanel, arbeidsgrupper bestående av innbyggere og kommunalt ansatte (jf. Sentrumsgruppe og ungdomsgruppe), grunneiermøter, og uformelle samtaler med innbyggere på omsorgssenteret i regi Biri Bygdelab. På grunn av arbeidet på Biri er Gjøvik kommune, som èn av syv norske kommuner, valgt som foregangskommune i lokaldemokrati.

Målet er å involvere innbyggere gjennom informasjon, innspill, dialog og samarbeid. Innbyggerinvolveringen har ført til flere raske tiltak, noen planer med lengre horisont, og vist til områder det er behov for mer utredning. Det er gitt politiske føringer underveis som er ivarettatt i prosessen.

Planens innsatsområder

Stedsutviklingsplanen fokuserer utviklingen av Biri rundt åtte innsatsområder. Noen innsatsområder er valgt fordi de er en forutsetning for å øke stedets attraktivitet. Andre områder er valgt på bakgrunn av innbyggernes innspill og behovsanalyser for Biri. Det er gjennomført en omfattende behovskartlegging.

Innsatsområdene er: Omdømme og markedsføring, bolig, sentrum, næring, barn og unge, et aldersvennlig Biri, infrastruktur og E6 og nærmiljø.

Resten av denne planen beskriver de enkelte innsatsområdene - mål, strategi og tiltak

Alle tiltakene beskrives i tillegg i egen tiltaksplan (tiltakets mål/resultat, status og framdrift). Tiltakene som beskrives er ikke uttømmende, men prioriterte tiltak som del av stedsutviklingssatsingen. Tiltaksplanen følges opp av Strategi og utvikling, og rulleres årlig. Tiltakene prioriteres og utvikles videre i samarbeid med innbyggere.

OMDØMME og MARKEDSFØRING

MÅL	Markedsføre og bygge omdømme for Biri
STRATEGIER	Utarbeide tilgjengelig og positiv informasjon om Biri Fokusere markedsføringen/omdømme rundt Biris viktigste fortrinn
TILTAK	Nettside https://biri.no/ Involveringsaktiviteter gjennom hele stedsutviklingen. Fortsette å involvere innbygger i alle stedsutviklingstiltak, og aktivt synliggjøre det som skjer i flere kanaler (FB, nettsiden, OA etc).

Innbyggerne er opptatt av å gjøre Biri kjent, og beskriver Biri som lite kjent utenfor relativt nær omkrets, med varierende omdømme. For å tiltrekke seg innbyggere og næringsliv er det avgjørende å gjøre Biri bedre kjent, og med positivt fortegn. Omdømmet skal utvikles rundt de viktigste konkurransefortrinnene for Biri, hvor bo og næring er hovedområdene, Biris strategiske plassering midt i Innlandet med tre Mjøsbyer som arbeidsmarked, og nærheten til E6. Budskapet som skal benyttes i markedsføringen er tettstedet midt i Innlandet.

Nettsiden biri.no er utarbeidet som del av stedsutviklingen for å synliggjøre Biri for potensielle nye innbyggere, de som bor på Biri og næringslivet. Nettsiden er et samarbeid mellom frivillige, Biri IL og Gjøvik kommune, hvor Biri IL drifter siden med egen redaksjon som består av frivillige. Et lokalt enkeltmannsforetak har utviklet siden.

Stedsutviklingen skal være godt synlig på sidene, med konkrete tiltak som gjør Biri mer attraktiv. Nettsiden viser planer for Biri (kommunens ansvar), aktiviteter på Biri (redaksjonens ansvar og boliger/tomter for salg. Nettsiden samarbeider med Facebooksiden – Det skjer i Biri og omegn og BiriAvisa. BiriAvisa finnes nå også digitalt på nettsiden Biri.no.

Siden skal videreutvikles kontinuerlig, og belyse Biris kvaliteter for innbyggere og næringsaktører.

BOLIG

MÅL	Et godt og variert boligtilbud – som dekker de behov og den etterspørselen som er hos innbyggerne, og samtidig støtter opp under ambisjon om vekst og tilflytting.
STRATEGIER	Gjøre Biri strategiske plassering midt mellom Mjøsbyene kjent som et attraktivt sted å flytte til, bosette seg og leve i. Større variasjon i tilbud av etterspurte boligtyper (jf leiligheter og mindre boenheter) Tilstrekkelige boligreserver for vekst, synliggjøre disse. Kommunen tar en aktiv part i videreutvikling av reservene. Fortetting i sentrumsområdet
TILTAK	Det gamle skoleområdet: Leie før eie og annet boligformål Synliggjøre og markedsføre nye tomter og boliger i media og nettsider Synliggjøre områder for potensiell boligutvikling i media og nettsider Utrede nye arealer for boligformål ved neste kommuneplanens arealdel Kristianslund –forberede prosess områderegulering.

Flere faktorer tilsier at det bør være attraktivt å bo på Biri: Plasseringen midt i Innlandet, landlige kvaliteter og samtidig nærhet til urbane strøk, og lavere boligpriser enn i byene.

I tråd med samfunnets trender er det behov for å tilrettelegge for bygging av mindre boenheter, gjerne sentrumsnære. På Biri er det relativt liten variasjon i boligtyper, med hovedvekt på eneboliger. I et aldersvennlig perspektiv er det behov for tilrettelegginger og mulighet for å flytte fra eneboliger til leiligheter. Nå skjer tilflytting fra eneboliger på Biri til leilighet i Moelv og Brumunddal, og er ikke en ønsket utvikling. Sentrumsnære leiligheter og mindre boenheter (tomannsboliger, rekkehus) er attraktive også for andre innbyggergrupper.

Det er krevende å komme inn på boligmarkedet for en del førstegangsetablerere, til tross for noe lavere utgifter enn i byene. For å nå målet om økt innflytting er det behov for å tiltrekke seg innbyggere også innenfor disse segmentene, og tilby boliger de etterspør. Leie til eie er eksempel på et konsept som vurderes for Biri (jf Skrinnhagen skole tomten).

Målet om vekst krever flere boenheter. Det er mulig med fortetting i sentrum, og utvikling av dagens planreserver til boligutvikling. Til sammen er dette en boligreserve som fordeler seg slik:

Regulerte boligområder	Antall boliger
Diseth	20
Honne	20
Kristianslund	4
Kronborg	20
Kullsveen	20
Boligområder i kommuneplanen	Antall boliger
Kristianslund b43 og B19	285
Andre utbyggingsområder i kommuneplanen	Anslag boliger
Biri sag og mølle	20
Biri sentrum	50
Skrinnhagen	30

BARN og UNGE

MÅL Det skal være attraktivt å vokse opp på Biri. Barn og unge skal trives, ha et variert aktivitetstilbud og attraktive møteplasser.

STRATEGIER Etablere møteplasser for barn og unge
Kommunen skal være en god samarbeidspart for frivillige lag og foreninger som jobber for og med ungdom for å stimulere og videreutvikle tilbudene.

TILTAK Ny skole og barnehage
Utarbeide tilpassede møteplasser for unge i skoleprosjektet og i sentrum
Samarbeid med ungdomsklubben og Røde Kors om utvidet tilbud

Barn og unge er en prioritert innbyggergruppe for Biri stedsutvikling, og deres behov for å trives og utvikle seg skal prioriteres innenfor alle innsatsområdene. Tiltak som ikke er berørt under øvrige innsatsområder, behandles som selvstendige tiltak i denne delen.

Det er et velfungerende og godt utbygd idrettsmiljø på Biri som rekrutterer svært mange barn og unge, innbyggerantallet tatt i betraktning. Det er behov for naturlige møteplasser og aktivitetstilbud også for barn og unge som ikke driver med idrett. Ungdomsklubben drives av Røde Kors. Den er en åpen og inkluderende møteplass for ungdom fra 8.trinn til de er 18 år. Klubben er godt besøkt, og det arrangeres innimellom felles aktiviteter og temakvelder, alt etter interesse. Utvidelse, videreutvikling av tilbud og utvidede åpningstider er etterspurt, og er under utvikling.

I 2022/2023 skal det bygges en ny barneskole og ny barnehage som samlokaliseres ved ungdomsskolen, ved Idrettshallen, ikke langt fra sentrum. Barnehagen og barneskolen skal være klare til bruk fra januar 2024. Barnehagen er en seks avdelings barnehage, og skolebygget har plass til to klasser pr trinn, totalt dimensjonert for inntil 392 elever. Skolen

dimensjoneres for ei framtid med vekst i barnetallet på Biri. Bygg og uteområder utformes for å innby til aktiviteter også etter skoletid, og utarbeides i tråd med å ivareta etterspurte møteplasser for barn og ungdom. I tillegg opparbeides det nytt uteområde for ungdomsskolen. Dette til sammen skal gjøre at uteområdene kan være attraktive for barn og ungdom i alle aldre.

SENTRUM

MÅL	Gjøre Biri sentrum til en attraktiv møteplass for innbyggerne med et tilpasset handels- og tjenestetilbud
STRATEGIER	Prioritere arbeidet med plan for sentrum Sentrum som legger til rette for mer næringsaktivitet og flere boliger. Gjennomføre tiltak, både permanente og midlertidige, for å videreutvikle sentrum. Etablere nye samarbeidsfora for tiltakene
TILTAK	Mulighetsskisse/overordnet plan for sentrum (parallelloppdrag) Torg/møteplass i sentrum Skiltplan Penere sentrum/forskjøning av sentrum Nye/videreutvikle arrangementer i sentrum

Sentrum på Biri er relativt lite, med et begrenset tilbud som dekker de “vesentligste” behovene. For å øke attraktiviteten og få et bedre avgrenset sentrum er det ønskelig at det utvikles et større handels- og tjenestetilbud, gjerne en kombinasjon av bolig og næring. Biris strategiske plassering midt i Innlandet kan for sentrumsutviklingen være utfordrende, da det er kort vei til 5 Mjøsbyer med et større handelstilbud. Hvis en lykkes med økt tilflytting, vil det kunne gjøre sentrum mer attraktivt for flere etableringer innen handel og tjenesteyting.

Innbyggerne har prioritert utvikling av sentrum som det viktigste tiltaket for stedsutviklingsprosjektet Biri. Det har vært en arbeidsgruppe med innbyggere og ansatte som jobbet spesielt med tiltak for sentrumsutviklingen, i tillegg til møter med grunneierne i sentrum for få innsikt i deres planer og eventuelle muligheter for videre samarbeid om sentrumsutviklingen. Hovedkonklusjonene fra arbeidet er at det er behov for at kommunen bidrar med oppstart av arbeid for å synliggjøre muligheter, synliggjøre ambisjoner og tilrettelegge for samarbeid om møteplasser og aktiviteter.

Etterspørselen har så langt ikke vært tilstrekkelig stor for nye investeringer, og flere beskriver en avventende innstilling, med håp om vekst i forlengelse av sykehus på Moelv. Det er uklart hvordan Biri sentrum skal utvikles videre, og manglende grunnlag for en reguleringsplan nå. For å forberede og få i gang aktivitet, foreslår kommunen å gjennomføre

et parallell oppdrag, jf tiltaksplanen. Det vil si at vi på bakgrunn av funn og innspill fra arbeidet gjennomført så langt, vil utarbeide en bestilling til flere tilbydere. De vil utarbeide forslag for Biri. Det vil legges opp til deltakelse fra politikere, næringsliv og innbyggere for å diskutere og beslutte hva Biri skal benytte videre som utgangspunkt for regulering av området.

NÆRING

MÅL	Utvikle Biriområdet i næringsammenheng, ref. kommuneplanens samfunnsdel Flere bedriftsetableringer på Biri og ha et variert tilbud av næringstomter.
STRATEGIER	Gjøre Biris strategiske plassering midt mellom Mjøsbyene kjent som et attraktivt sted å drive næring. Tilby tilstrekkelig næringstomter/næringsarealer for vekst og synliggjøre disse Kommunen tar en aktiv rolle for å videreutvikle egne tomtearealer
TILTAK	Handelsstand/næringsforening på Biri Nye næringsområder: Vismunda, Bukta, Sembshagen, Klundby, Handsvea

Biris sentrale plassering langs en av hovedferdselsårene, den sentrale plassering i Innlandet og aksene nord-sør gir muligheter for videre næringsutvikling og bedriftsetableringer. I den overordnede arealplanen er det satt av flere områder med næringsformål: Vismunda, Bukta, Klundby, Hanssvea, Sembshagen

For alle næringsområdene er det gjort en vurdering i kommuneplanens arealdel for hvilken type næringsvirksomhet som kan tillates på hvert enkelt område (ABC-metoden). Alle områdene i listen ovenfor har kategori B og C. B er virksomheter som er avhengig av god biltilgjengelighet og med middels arbeidsplass- og besøktintensitet, som for eksempel plasskrevende varehandel og lett industri. C er virksomheter med lav arbeidsplassintensitet, høyt transportbehov og som kan innebære støy eller andre miljøutfordringer, som for eksempel produksjonsbedrifter med behov for mye lagringsplass utendørs og tyngre industriell produksjon.

For alle områdene er det behov for å gjennomføre en forstudie for å avklare investeringsbehovet for bedre adkomstveg, teknisk infrastruktur og økonomisk realisme i utvikling av områdene før oppstart reguleringsplan.

Næringsarealene vil markedsføres og gi informasjon om når det vil være byggeklare tomter.

Ny E6 og Biris plassering vil gjøre næringsetableringer langs E6 attraktivt. I forbindelse med E6 arbeidet gjennomføres et omfattende reguleringsarbeid som vil berøre og være avgjørende for næringsområder. Bukta (N6) ligger på utsiden av E6 i Mjøsa, og forventes å bli et attraktivt næringsområde. Regulering av Bukta kan startes og samkjøres i forbindelse med E6- arbeidet. Videre pågår det utredninger knyttet til fremtidig løsning for RV4 sørover fra Mjøsbrua, hvor eventuelle egnede næringsarealer vil vurderes (jf kommunedelplan).

ET ALDERSVENNLIG BIRI

MÅL	Biri skal være aldersvennlig, herunder tilby attraktive aktiviteter og møteplasser for seniorer.
STRATEGIER	Kommunen skal sammen med frivillige samarbeide om møteplasser på tvers av generasjoner. Kommunen skal bidra til tiltak som fremmer fellesskap og aktivitet for seniorer.
TILTAK	Aktiviteter for innbyggere på Biri omsorgssenter, jf "aktivitet og fellesskap" Informere og motivere om muligheter for aktiviteter, spesielt mot frivilligheten. Benker/sitteplasser langs Birivegen

Biri må, som alle lokalsamfunn, møte utfordringene og mulighetene knyttet til en aldrende befolkning. Det handler om at vi skal bo hjemme lengst mulig, kunne oppholde oss i nærmiljøet, ha aktiviteter vi har lyst til å delta på og forebygge ensomhet. Aldersvennlighet omhandler særlig områder som universell utforming på utendørsområder og fysisk aktivitet, boliger, transport, samfunnsdeltakelse/møteplasser og medvirkning/kommunikasjon (jf. Leve hele livet-reformen). Dette er områder som griper inn i andre innsatsområder, hvor aldersvennlige løsninger skal etterstrebes. Noen tiltak er ikke berørt under øvrige innsatsområder, og behandles som selvstendige tiltak under denne delen.

Biri omsorgssenter ble offisielt åpnet høsten 2021 og er utarbeidet med kafè, trimrom, møterom og uteplasser for å være mer enn et bygg for senterets beboere og deres pårørende. Det skal også være en møteplass for Biris innbyggere i samarbeid med frivillige om aktivitet og fellesskap.

Omsorgssenteret er spekket med moderne velferdsteknologi, og har mål om å pilotere nye måter å tilby tjenester på med hjelp av løsninger innenfor teknologi og bedre sammenheng mellom tjenestene.

INFRASTRUKTUR og E6

MÅL	Biri lokalsamfunn skal ha en infrastruktur som skal være trygg, gi stedet god tilgjengelighet, og underbygge stedets topografi, ivareta historisk struktur og sammenheng til Mjøsa.
STRATEGIER	Bruke kunnskap fra landskapsanalyse, ny gjennomgang og befolkningen for å forsterke stedets karakter ved nye tiltak.
TILTAK	Samhandle for optimale løsninger ved ny E6, herunder dagens mjøsbru som lokalveg, krysninger for gang og sykkelveg, kryssløsninger og tilgjengelighet. Gjennomgå kollektivtrase og holdeplasser gjennom Biri for forbedringer. Kartlegge eksisterende turstier og fastsette traseer Nytt vannbehandlingsanlegg Kartlegge landskap og historie

Innen 2025 skal det bygges ny E6 som firefelts motorveg med fartsgrense 110 km/t gjennom Biri (strekningen E6 Moelv-Roterud). Dette gir muligheter for næringsetableringer som beskrives under tiltaksområdet næring. Det gir også andre muligheter som vil utnyttes i den videre stedsutviklingen.

Ny R4 som 4-felts motorveg fra Mjøsbrua og sørover vil påvirke den sørlige del av Biri og bolig- og fritids-bebyggelse. Viktig å se ny kryssløsning mellom ny E6 og RV 4 i sammenheng, og at lokalsamfunnets behov og landskapskvaliteter blir ivaretatt best mulig.

Kryssløsningene som velges for ny E6 vil være avgjørende, og vesentlig for tettstedet at ny avkjøring til/fra E6 ledes rett inn til det gamle Biri sentrum. Viktig også at hensynet til sammenhengende gang- og sykkelstier, turstier og kryssing av ny E6 blir godt ivaretatt i ny E6-løsning.

For lokalveger i Biri er det vesentlig at det sikres god utbygging av sammenhengende gang- og sykkelveger, samtidig som fastlagt kollektivtrase og busstopp blir bygget ut. Lokalveger er vesentlig for stedet og god infrastruktur med kvalitet, lesbarhet og skilting.

Turveger fra sentrum, spesielt til Kremmerodden, langs Skumsrudvegen, langs Mjøsa og elva Vismunda, bør inngå i sammenhengende turstier med opplagte målpunkter og med kryssinger av ny E6. Likeledes stisystemer ut i marka. *Pilgrimsleden* er merket tursti og går gjennom Biri sentrum.

Stier og smett bør kartlegges i sentrum gjennom bl.a. barnetråkk, og inngå i overordna plan.

Vedlikehold og skilting av turveier og stier må skje i samarbeid med grunneiere, og er som oppgave interessant for lag og foreninger.

God vannforsyning er en viktig forutsetning for fremtidig vekst på Biri. Det er behov for nytt vannbehandlingsanlegg på Biri for å sikre reservevannforsyning i kommunen, og for å bedre vannforsyningen på Biri. Forprosjekt er igangsatt i 2022 med vurdering av alternative tomter, før igangsetting av reguleringsplanarbeid. Oppstart av bygging av anlegget er foreløpig stipulert til 2. halvår 2024, med prøvedrift 2. halvår 2026.

NÆRMILJØTILTAK

MÅL	Biri skal ha attraktive og varierte nærmiljøer tilpasset innbyggernes behov og stedets kvaliteter
STRATEGIER	Viktige steder for Biri skal prioriteres og videreutvikles i samarbeid med grunneiere og interessenter.
TILTAK	Oppgradering Kremmerodden Oppfølging og offensiv strategi mot NV for å bevare og videreutvikle nærmiljøene som berøres av ny E6. Mulighetsbeskrivelse Bukta

Gjøvik kommune skal tilrettelegge for gode nærmiljøer. Biri har mange steder innbyggerne verdsetter, som det er behov for å ivareta og videreutvikle i tråd med innbyggernes behov. Kremmerodden ble prioritert for fornyelse i tråd med innbyggernes behov i 2021.

Flere av nærmiljøene berøres av E6 byggingen (eks. Kremmerodden, Bukta, Fjordheim, Båtfavna og Travbanen). Kommunen vil ta en offensiv rolle for å ivareta behovene for videreutvikling av disse stedene i forlengelse av byggingen.